

Sygn. akt II AKp 137/20

POSTANOWIENIE

Dnia 23 września 2020 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: sędzia SA Aleksander Sikora

Protokolant: Iwona Olszówka

przy udziale prokuratora Prokuratury Rejonowej w Rybniku del. do Prokuratury Regionalnej w Katowicach Rafała Łazarczyka

po rozpoznaniu w sprawie **T. P. i K. S.**

podejrzanych o popełnienie przestępstwa z art. 258 § 1 k.k. i inne;

wniosków prokuratora Prokuratury Regionalnej w Katowicach

z dnia 15 i 16 września 2020 roku w sprawie prowadzonej pod sygn. akt RP I Ds. 35.2018

w przedmiocie przedłużenia stosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 249 § 1 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 2 i § 2 k.p.k. w zw. z art. 263 § 4 k.p.k.,

postanawia:

1. przedłużyć stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania wobec podejrzanego **T. P.**, syna M. i T., ur. (...) w K., zastosowanego postanowieniem Sądu Rejonowego Katowice – Wschód w Katowicach z dnia 25 lipca 2019 roku, sygn. akt IV Kp 663/19, do dnia **29 grudnia 2020 roku, do godz. 13:50**
2. przedłużyć stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania wobec podejrzanego **K. S.**, syna Z. i K., ur. (...) w K., zastosowanego postanowieniem Sądu Rejonowego Katowice - Wschód w Katowicach z dnia 1 kwietnia 2019 roku, sygn. akt III Kp 239/19, do dnia **29 grudnia 2020 roku, do godz. 13:45**.

UZASADNIENIE

Wnioskami z dnia 15 i 16 września 2020 roku Prokurator Regionalny w Katowicach wystąpił w trybie art. 263 § 4 k.p.k. do tut. Sądu Apelacyjnego o przedłużenie tymczasowego aresztowania wobec podejrzanych T. P. i K. S., odpowiednio do dnia 31 stycznia 2021 roku i 30 stycznia 2021 roku. W uzasadnieniu wniosku prokurator wskazał, że po stronie podejrzanych w dalszym ciągu aktualne pozostają przesłanki stosowania tego środka zapobiegawczego, tak ogólna określona w art. 249 § 1 k.p.k., jak i szczególnie wskazane w art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. oraz art. 258 § 2 k.p.k., a niezbędne jest wykonywanie dodatkowych czynności dowodowych w sprawie o szczególnej zawichości i wieloosobowym składzie.

Postanowieniem Zastępcy Prokuratora Generalnego z dnia 10 września 2020 roku śledztwo w przedmiotowej sprawie zostało przedłużone do dnia 31 stycznia 2021 roku (k. 82-85 t. CIX).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Wnioski prokuratora zasługiwały na uwzględnienie jedynie w części.

Analiza zgromadzonego dotychczas materiału dowodowego przekonuje, że dalsze stosowanie wobec obu podejrzanych na obecnym etapie śledztwa środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania jest konieczne i celowe

dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania przygotowawczego. Spełnione są bowiem przesłanki - zarówno ogólna jak i szczególne - stosowania tego środka zapobiegawczego.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, jednoznacznie przekonuje o zaistnieniu dużego prawdopodobieństwa popełnienia przez obu podejrzanych zarzuconych im czynów, w związku z czym zrealizowana została ogólna przesłanka stosowania tymczasowego aresztowania przewidziana w art. 249 § 1 k.p.k. Wskazują na to przede wszystkim dowody w postaci zeznań świadków, częściowo wyjaśnień podejrzanych T. P. i K. S. oraz współpodejrzanych, a także te pochodzące od nieosobowych źródeł dowodowych, co było już wielokrotnie przedmiotem oceny Sądu Apelacyjnego w Katowicach w toku rozpoznania wcześniejszych wniosków prokuratora o przedłużenie tymczasowego aresztowania i od tej pory nie ujawniły się takie okoliczności, które mogłyby te ustalenia skutecznie podważyć. Podkreślić przy tym należy, że w postępowaniu incydentalnym dotyczącym stosowania i przedłużenia środków zapobiegawczych, sąd nie jest zobligowany do dokonywania szczegółowej analizy zgromadzonych w sprawie dowodów, gdyż celem tego postępowania nie jest merytoryczna ich ocena i ustalenie, czy podejrzani dopuścili się zarzuconych im czynów, a jedynie rozważenie, czy dowody te stwarzają stan prawdopodobieństwa, o jakim mowa w art. 249 § 1 k.p.k., co w ocenie Sądu Apelacyjnego w niniejszej sprawie zaistniało.

Ponadto, w stosunku do obu podejrzanych nie zdezaktualizowały się także przesłanki szczególne uzasadniające stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania.

Podejrzanym zarzuca się popełnienie szeregu przestępstw, w tym z art. 165 § 1 pkt 5 k.k., z art. 164 § 1 k.k. w zw. z art. 163 § 1 pkt 1 i 3 k.k., z art. 171 § 1 k.k., z art. 299 § 1 i 5 k.k., a K. S. nadto zarzucono popełnienie zbrodni z art. 271 a § 2 k.k. oraz występków z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k., z art. 286 § 1 k.k., które to czyny zagrożone są karą spełniającą kryteria z art. 258 § 2 k.p.k. Biorąc natomiast pod uwagę zarówno ustawowe zagrożenie karą jak i okoliczności przedmiotowo-podmiotowe takie jak ilość i charakter zarzuconych i uprawdopodobnionych materiałem dowodowym czynów, ich znaczna społeczna szkodliwość, na którą wskazuje skala przestępczego procederu, działanie w ramach zorganizowanej grupy przestępczej i w celu uzyskiwania z przestępstw stałego źródła dochodu, a także zlokalizowanie składowisk w pobliżu obszarów prawnie chronionych (Obszarów Natura 2000, parków krajobrazowych czy stref ochronnych ujęć wód podziemnych) i ich poziom zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi – (zarówno nagle, np. w postaci pożaru czy wybuchu, jak i rozłożone w czasie, polegające np. na zatruciu wody), czy narażenie Skarbu Państwa na wielomilionowe koszty utylizacji ujawnionych odpadów, w pełni realnym jest wymierzenie wymienionym podejrzany – w przypadku przypisania im sprawstwa i winy - surowej kary pozbawienia wolności, o jakiej mowa w art. 258 § 2 k.p.k. Natomiast grożąca podejrzany surowa kara pozbawienia wolności implikuje domniemanie, że podejrzani mogą podejmować próby bezprawnych działań destabilizujących prawidłowy tok postępowania w celu umniejszenia swojej odpowiedzialności czy nawet jej uniknięcia. Powyższe ma charakter domniemania prawnego, wobec czego nie jest konieczne dowodowe wykazywanie, aby podejrzani podejmowali wcześniej konkretne działania zmierzające do zakłócenia przebiegu prowadzonego przeciwko nim postępowania. Dodać należy, że zgodnie z przyjętą linią orzecznictwa, podstawy stosowania tymczasowego aresztowania, określone w art. 258 § 2 k.p.k., przy spełnieniu przesłanek wskazanych w art. 249 § 1 k.p.k. i art. 257 § 1 k.p.k. (a taka sytuacja ma miejsce w odniesieniu do podejrzanych), oraz przy braku przesłanek negatywnych z art. 259 § 1 i 2 k.p.k., stanowią samodzielne przesłanki stosowania tego środka zapobiegawczego (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2012 r., I KZP 18/11, OSNKW 2012, z. 1, poz. 1).

W odniesieniu do obu podejrzanych spełniona jest także przesłanka szczególna stosowania środków zapobiegawczych, o jakiej mowa w art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. W świetle charakteru czynu z art. 258 § 1 k.k., jakiego podejrzani mieli się dopuścić, realna jest obawa że w przypadku odstąpienia od stosowania tymczasowego aresztowania, mogliby podjąć działania zakłócające prawidłowy przebieg śledztwa, a to ze względu na znajomość uczestników zorganizowanej grupy przestępczej, w której mieli uczestniczyć, ich wzajemne powiązania, istnienie dróg przepływu informacji, solidarność grupową bądź inne środki wywierania wpływu na wyjaśnienia lub zeznania osób, nie wyłączając także tych, które zostały już w sprawie przesłuchane. W orzecznictwie utrwalił się bowiem pogląd, że uczestniczenie w zorganizowanych strukturach przestępczych, z uwagi na wymienione wyżej cechy oraz możliwości organizacyjne

pozwalające na bezprawne wpływanie na zeznania świadków czy usuwanie dowodów, uzasadnia obawę matactwa i nie musi ona w tej sytuacji wynikać z konkretnych dowodów. Nie bez znaczenia jest także i to, że materiał dowodowy oparty jest przede wszystkim na dowodach pochodzących od osobowych źródeł, a czynności procesowe zaplanowane przez prokuratora w dalszym śledztwie, takie jak uzupełniające przesłuchanie podejrzanych oraz ich konfrontacje czy przesłuchanie kolejnych świadków, wymagają ich przeprowadzenia w sposób uniemożliwiający wywarcie na nie wpływu przez podejrzanych, co pozwoli na rzetelną weryfikację.

Uwzględniając zatem wskazane wyżej obawy o znacznym stopniu nasilenia, stanowiące pomimo upływu czasu, istotne zagrożenie dla prawidłowego przebiegu postępowania, choćby z uwagi na charakter zaplanowanych czynności procesowych, Sąd Apelacyjny uznał, że na obecnym etapie w odniesieniu do obu podejrzanych wyłącznie środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania w sposób prawidłowy zabezpieczy przebieg postępowania przygotowawczego. Środki wolnościowe, jako zdecydowanie mniej efektywne, aktualnie nie spełniłyby swojego celu określonego w art. 249 § 1 k.p.k.

W sprawie zaistniała także podstawa przedłużenia izolacyjnego środka zapobiegawczego, w trybie extraordinarynym określonym w art. 263 § 4 k.p.k., na okres powyżej 12 miesięcy. Bez wątplenia przedmiotowa sprawa - z uwagi na zakres przedmiotowo - podmiotowy, rozmiar i charakter przestępczej działalności, w którą zaangażowanych miało być wiele osób, wykazuje cechy sprawy szczególnie zawiłej, o jakiej mowa w powołanym przepisie i wymaga prowadzenia wielu czynności dotyczących 32 podejrzanych celem ustalenia roli w przestępczym procederze i zakresu odpowiedzialności każdego z nich. Choć śledztwo prowadzone jest dotychczas sprawnie, nie udało się go do chwili obecnej zakończyć, w związku z czym czas jego trwania został przedłużony do dnia 31 stycznia 2021 roku.

Równocześnie Sąd Apelacyjny w Katowicach, mając na uwadze rodzaj zarzuconych podejrzany czynów i okoliczności powołane wyżej odnośnie spełnienia przesłanki z art. 258 § 2 k.p.k., nie stwierdził występowania wobec podejrzanych przesłanki negatywnej stosowania tymczasowego aresztowania wskazanej w art. 263 § 4b k.p.k., który stanowi, że przedłużenia stosowania tymczasowego aresztowania w postępowaniu przygotowawczym na okres przekraczający 12 miesięcy, nie stosuje się gdy kara realnie grożąca podejrzanemu za zarzucane mu przestępstwo nie przekroczy 3 lat pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny uznał jednak, że przedłużenie tymczasowego aresztowania na okres wskazany we wnioskach prokuratora, tj. o 122 i 123 dni, pozbawiałoby sąd możliwości nadzorowania przebiegu postępowania przygotowawczego pod kątem celowości i konieczności dalszego stosowania wobec podejrzanych najsurowszego ze środków zapobiegawczych. Tut. Sąd orzekając wcześniej w przedmiocie przedłużenia tymczasowego aresztowania wobec tych podejrzanych sygnalizował już bowiem organowi postępowania przygotowawczego konieczność intensyfikacji podejmowanych działań, zwłaszcza tych czynności dowodowych, które w największym stopniu narażone są na bezprawną ingerencję ze strony podejrzanych, których wykonanie mogłoby dać asumpt do rozważenia możliwości zastosowania wolnościowych środków zapobiegawczych. Ponadto rodzaj i charakter czynności wskazanych we wnioskach prokuratora nie uzasadnia w żaden sposób przedłużenia tymczasowego aresztowania aż o ponad 4 miesiące. Wystarczającym dla ich wykonania w ocenie sądu odwoławczego będzie okres 3 miesięcy.

Sąd Apelacyjny, nie stwierdzając, aby zaistniały okoliczności wskazane w art. 259 k.p.k., mając na uwadze treść opinii o stanie zdrowia podejrzanego T. P. z dnia 18.09.2020 r., wnioski prokuratora uwzględnił jedynie w części, przedłużając stosowanie tymczasowego aresztowania wobec podejrzanych na okres do dnia 29 grudnia 2020 roku.

ZARZĄDZENIE

Odpis postanowienia doręczyć:

- podejrzany z pouczeniem o prawomocności oraz obrońcy podejrzanego K. S.,
- dyrektorom odpowiednich jednostek penitencjarnych, w których aktualnie przebywają podejrzani;

Katowice dnia 23 września 2020 roku